

CONSIDERAȚII REFERITOARE LA UNELE DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE PRIVIND LEGISLAȚIA CU SPECIFIC MILITAR

Jurist Adela VÎLCU*

Universitatea Națională de Apărare

Av. Nasty VLĂDOIU**

Baroul București

O lege organică se definește după un criteriu material, adoptându-se în domeniile expres și limitativ prevăzute în Constituție și după un criteriu formal, de procedură, adoptându-se cu majoritatea absolută (jumătate plus unu din numărul membrilor fiecărei Camere), neputându-se adopta în perioada prelungirii mandatelor adunărilor și nici nu poate fi abilitat Guvernul să emită ordonanțe în domeniile rezervate legilor organice. Aceasta nu exclude posibilitatea Guvernului de a interveni prin hotărâri, pentru organizarea executării acestora.

Cuvinte cheie: Curtea Constituțională; Parlament; Guvern; Constituția României.

Curtea Constituțională, ca organ politico-jurisdicțional, special și specializat, are rolul de a garanta, pe calea controlului de constituționalitate, supremația Constituției în sistemul juridic normativ, precum și îndeplinirea altor atribuții pe care legea fundamentală i le-a conferit expres și limitativ.

Reglementările privind Curtea Constituțională sunt cuprinse în titlul V din Constituția României și în Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale. Prin instituționalizarea Curții Constituționale, România a adoptat modelul european în materia controlului de constituționalitate.

Curtea Constituțională asigură controlul constituționalității legilor, a tratatelor internaționale, a regulamentelor Parlamentului și a ordonanțelor Guvernului. Controlul acestora și al constituționalității unui partid politic poate funcționa numai la sesizare, în schimb controlul constituționalității inițiativelor de revizuire a Constituției se realizează din oficiu.

* e-mail: avilcu74@yahoo.com

** e-mail: nastyvladoiu@yahoo.com

Curtea Constituțională hotărăște și asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial ori direct de către Avocatul Poporului privind neconstituționalitatea legilor și a ordonanțelor, iar deciziile acestora se publică în Monitorul Oficial, sunt obligatorii și au putere numai pentru viitor.

Este important de menționat faptul că, în exercitarea controlului constituționalității, Curtea Constituțională se pronunță numai asupra problemelor de drept, fără a putea modifica sau completa prevederea legală supusă controlului. Nu se poate pronunța nici asupra modului de interpretare și aplicare a legii, ci numai asupra înțelesului său contrar Constituției.

Pornind de la aceste date, vom prezenta unele considerații în cele ce urmează asupra a două decizii ale Curții Constituționale, cu implicații profunde asupra legislației care a afectat cadrele militare până în prezent.

Astfel, prin *Decizia nr.174 din 23.05.2001* Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000 privind modul de stabilire a plăților compensatorii și a ajutoarelor care se acordă personalului militar precum și a dispozițiilor art. 86 liniuța a noua din Ordonanța Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venit, cu modificările ulterioare, referitoare la abrogarea unor reduceri sau scutiri de impozit pe venit pentru cadrele militare.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia a susținut că printr-o simplă ordonanță de guvern s-au modificat implicit prevederile dintr-o lege organică, respectiv art. 9 lit. c) și art. 10 din Legea nr.80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, ceea ce ar contraveni art. 115 din Constituție, potrivit căruia ordonanțele pot fi emise doar în domenii care nu fac obiectul legilor organice.

Susținând argumentele autorului excepției constatăm că, la art.118 din Constituție, este prevăzut expres faptul că statutul cadrelor militare se stabilește prin lege organică, iar un statut, potrivit definițiilor din DEX, cuprinde totalitatea drepturilor și îndatoririlor, precum și scopul, structura și modul de funcționare a unei organizații, instituții (cea militară în cazul respectiv).

În plus, dacă potrivit teoriei contractului social Constituția e superioară tuturor celorlalte izvoare de drept în ce privește forța juridică, legea organică este infraconstituțională și supralegală, urmând pe scara ierarhiei normelor juridice imediat după Constituție și deasupra legilor ordinare.

O lege organică se definește după un criteriu material, adoptându-se în domeniile expres și limitativ prevăzute în Constituție și după un criteriu formal, de procedură, adoptându-se cu majoritatea absolută (jumătate plus unu din numărul membrilor fiecărei Camere), neputându-se adopta în perioada prelungirii mandatelor adunărilor și nici nu poate fi abilitat Guvernul

să emită ordonanțe în domeniile rezervate legilor organice. Aceasta nu exclude posibilitatea Guvernului de a interveni prin hotărâri, pentru organizarea executării acestora.

O lege ordinară se definește după un singur criteriu, cel formal, de procedură, deoarece Parlamentul, având drept de reglementare primară, poate adopta legi în orice domenii apreciază că este necesar. Dacă procedura legislativă este comună atât legilor organice, cât și celor ordinare, legile ordinare se votează cu majoritate simplă (jumătate plus unu din numărul de membri prezenți în fiecare cameră, cu respectarea cvorumului legal).

Orice ordonanță de Guvern este aprobată printr-o lege ordinară și, în aceste condiții este greu de acceptat ideea că prevederi dintr-o lege organică sunt în cele din urmă modificate printr-o lege ordinară care poate fi votată de un număr mai mic de parlamentari.

O asemenea concluzie s-ar impune în virtutea faptului că legea organică nu poate fi tratată ulterior altfel, deoarece s-ar contrazice un vot parlamentar anterior, care a produs efecte juridice pe palierul legilor organice. Totodată, în opinia noastră legea organică ar trebui să fie o entitate de sine-stătătoare, care să nu poate fi divizată în reglementări organice și ordinare, fără a prejudicia caracterul constituțional al legii organice.

Cu toate acestea, Curtea Constituțională a venit cu teoria conform căreia o lege organică nu alcătuiește un tot unitar, ci în cadrul ei pot fi reglementate aspecte ce țin de domeniul fiscal și care nu intră în sfera de reglementare a legilor organice.

Curtea Constituțională a considerat că o lege organică poate să cuprindă, din motive de politică legislativă, și norme de natura celor ordinare, dar aceasta nu ar determina extinderea domeniilor rezervate de Constituție legii organice și asupra acestor norme, astfel încât a respins excepția de neconstituționalitate ridicată.

Curtea Constituțională și-a menținut argumentele și în alte decizii, între care exemplificăm *Decizia nr. 76 din 07.03.2002* de respingere a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 lit. h) din Ordonanța Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venit, cu modificările ulterioare, preluate de art. 6 lit. j) din Ordonanța Guvernului nr. 7/2001, referitoare la neincluderea în categoria veniturilor scutite de impozit a unor venituri cu caracter necomercial, rezultate din exercitarea profesiei de avocat de către un veteran de război, precum și *Decizia nr. 1466 din 10.11.2009* referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 8 și art. II alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 47/2007 privind reglementarea unor măsuri financiar-fiscale, precum și a ordonanței în întregul ei, a art. II alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2008 pentru modificarea și

completarea Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, precum și a ordonanței de urgență în întregul ei, a art. 3 alin. (1) lit. g) și h), art. 10 alin. (1) și (2), art. 13, art. 19 alin. (1) și (2), art. 20 alin. (1) și (2) din Ordonanța Guvernului nr. 71/2001 privind organizarea și exercitarea activității de consultanță fiscală, precum și a ordonanței în întregul ei.

Curtea constata că ordonanțele criticate reglementează domenii care ar aparține legilor ordinare în cuprinsul unor legi organice și de aceea ar fi fost aprobate prin legi ordinare. Faptul că actele normative în cauză modifică o lege adoptată ca lege organică nu ar însemna că reglementează într-un domeniu al legii organice.

Domeniile rezervate reglementării prin lege organică sunt expres și limitativ prevăzute în Constituție, respectiv sistemul electoral; organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, organizarea, funcționarea și finanțarea partidelor politice, statutul deputaților și al senatorilor, stabilirea indemnizației și a celorlalte drepturi ale acestora, organizarea și desfășurarea referendumului, organizarea Guvernului și a Consiliului Suprem de Apărare a Țării, regimul stării de mobilizare parțială sau totală a forțelor armate și al stării de război, regimul stării de asediu și al stării de urgență, infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora, acordarea amnistiei sau a grațierii colective, statutul funcționarilor publici, contenciosul administrativ, organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, a instanțelor judecătorești, a Ministerului Public și a Curții de Conturi, regimul juridic general al proprietății și al moștenirii, organizarea generală a învățământului, organizarea administrației publice locale, a teritoriului, precum și regimul general privind autonomia locală, regimul general privind raporturile de muncă, sindicatele, patronatele și protecția socială, statutul minorităților naționale din România, regimul general al cultelor, structura sistemului național de apărare, pregătirea populației, a economiei și a teritoriului pentru apărare, precum și statutul cadrelor militare, celelalte domenii pentru care în Constituție se prevede adoptarea de legi organice.

Apreciem că teoria conform căreia un act normativ nu este un întreg, o entitate de sine-stătătoare, ci este format din reglementări distincte este greu de acceptat. Aceasta ar putea duce la ipoteze bizare în care o lege organică conține atât norme de natura legii ordinare, cât și, de ce nu, norme de natura legii constituționale, ori legile ordinare ar putea reglementa aspecte specifice legii organice ș.a.m.d.

Profesori universitari, teoreticieni de renume, critică o astfel de soluție formulată de Curtea Constituțională, care „lasă loc pentru puterea legiuitoare să se contrazică în propriile decizii și să încalce în mod deliberat prevederile constituționale care nu admit ca o lege să aibă un dublu caracter, respectiv să fie în același timp și lege organică și lege ordinară”¹, la care achiesăm în totalitate.

¹ Ioan Vida, *Manual de Legistică formală*, Editura Lumina Lex, 2000, p. 58.

Asemenea consecință este, în opinia noastră, inadmisibilă, deosebirea dintre legea organică și cea ordinară fiind chiar de natură constituțională.

Ordonanța Guvernului nr.73/1999 în cauză a fost inițial abrogată prin Ordonanța Guvernului nr.7/2001, iar ulterior a fost respinsă de Parlament prin Legea nr.206/2002. Ordonanța Guvernului nr.7/2001 a fost, la rândul ei, abrogată la data de 1 aprilie 2004 ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr.571/2003 privind Codul fiscal.

Evidențiem în acest context faptul că Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative instituie, la art.62 alin.(3), principiul inadmisibilității repunerii în vigoare a actului normativ inițial ca efect al abrogării actului de abrogare anterior, dispus cu respectarea procedurilor în vigoare la momentul respectiv.

Cu toate acestea, a circulat în mediul militar teoria insuficient fundamentată referitoare la faptul că prevederile privind reducerile și scutițiile de impozit pe venit pentru cadrele militare din Legea nr.80/1995 ar mai fi fost în vigoare, odată ce abrogarea lor prin Ordonanța Guvernului nr.73/1999 nu ar fi dobândit caracter definitiv din moment ce ordonanța respectivă a fost respinsă prin Legea nr.206/2002. Această teorie a fost susținută chiar și de către unele instanțe judecătorești.

Întrucât nu exista un punct de vedere unitar în practica instanțelor judecătorești pe problematica respectivă, s-a înaintat un recurs în interesul legii, Înalta Curte de Casație și Justiție - Secțiunile Unite pronunțându-se prin Decizia nr.LV (55) din 4 iunie 2007, în sensul că art.10 din Legea nr.80/1995 a fost abrogat, cu caracter definitiv, prin Ordonanța Guvernului nr.73/1999. Decizia respectivă era obligatorie pentru instanțe, potrivit art.329 alin.(3) din Codul de procedură civilă aplicabil la momentul respectiv, dar nu avea efect asupra hotărârilor judecătorești examinate, ori asupra părților în procesele respective, ceea ce a fost în beneficiul cadrelor militare care câștigaseră în unele instanțe.

Astfel, s-a constatat că „efectul unei norme de abrogare este instantaneu, în sensul că aplicabilitatea dispozițiilor abrogate încetează odată cu intrarea în vigoare a textului abrogator, iar caracterul abrogării nu poate fi decât definitiv, încât, în lipsa unei prevederi exprese, dispozițiile abrogate nu mai pot fi reactivate în viitor și se impune ca, față de această particularitate a unei norme, de aplicare a ei o singură dată, dar cu caracter definitiv, să se considere că nu are nici o relevanță dacă textul abrogator a fost abrogat la rândul lui sau nu”.

Referitor la actele normative și efectele lor, trebuie să remarcăm în Decizia nr. 19 din 17.10.2011 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii - interpretarea oficială, în aprecierea noastră, total surprinzătoare, privind încălcarea „principiului

ierarhiei actelor normative, Legea nr.19/2000 (privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale) fiind legea-cadru, iar Ordonanța de urgență (privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat) fiind dată în aplicarea acestei legi”.

Nu în ultimul rând, subliniem că, ulterior, prin Decizia nr.545 din 5 iulie 2006 referitoare la constituționalitatea Legii camerelor de comerț și industrie din România, Curtea Constituțională s-a raliat la opinia prof.univ. Ioan Vida, dar efectele deciziei inițiale asupra regimului fiscal aplicabil cadrelor militare au rămas aceleași.

S-a statuat astfel că orice intervenție asupra unei legi organice trebuie să se realizeze tot printr-o reglementare de același nivel, adoptată prin votul majorității absolute, „fiind evident de neconceput ca aceasta (legea) să fie pro parte lege organică, rămânând, totodată, pro parte lege ordinară”, iar „soluția contrară ar însemna recunoașterea posibilității modificării unei reglementări adoptate cu votul unei majorități absolute, prin efectul votului unei majorități simple, ceea ce contravine principiului democrației parlamentare”.

Soluția adoptată a fost apoi reiterată și în avizele Consiliului Legislativ, cu ocazia stabilirii naturii unei propuneri legislative sau a unui proiect de lege și s-a avut în vedere în cadrul procesului legislativ parlamentar².

O a doua Decizie pe care o supunem analizei personale, se referă la respingerea excepției de neconstituționalitate a Legii nr.119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, asupra căreia Curtea Constituțională se pronunță în același sens, în mod constant.

Astfel, prin Decizia nr. 871 din 25 iunie 2010 Curtea Constituțională a decis că dispozițiile legii sunt constituționale în raport cu criticile formulate, decizia fiind definitivă și general obligatorie.

Autorii excepției, un grup de 37 de senatori au criticat dispozițiile art.1-5 și art.12 din Legea nr. 119/2010 precum și a legii în ansamblu, în raport cu prevederile art.15 alin.(2), art.44, art.47 alin.(1), art.135 alin.(2) lit.f) și art.53 din Constituție, precum și în raport cu dispozițiile art.1 din primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, iar pe de altă parte, legea amintită în ansamblul său, în raport cu prevederile art.1 alin.(5), art. 47 alin.(2) teza întâi, art.16 alin.(1) și art.20 din Constituție, precum și cu dispozițiile art.17, art.23 pct.3 și art.25 pct.1 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și ale art.1, art.17 alin.(1), art.25, art.34 alin.(1) și art.52 alin.(1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, argumente pe care le susținem.

² Sorin Popescu, Cătălin Ciora, Victoria Țăndăreanu, *Aspecte practice de tehnică și evidență legislativă*, p. 114, Monitorul Oficial, București, 2008.

Evidențiem în cele ce urmează doar critica textelor din lege în raport cu dispozițiile art.15 alin.(2) din Constituție, autorii excepției arătând că obligativitatea recalculării tuturor pensiilor speciale acordate sub incidența dispozițiilor legale anterioare intrării în vigoare a legii supuse controlului de constituționalitate încalcă principiul neretroactivității legii civile.

Autorii excepției de neconstituționalitate au arătat că pensiile speciale deja aflate în plată sunt drepturi care s-au născut anterior Legii nr.119/2010, constituind drepturi câștigate, iar modificarea regimului juridic al acestora constituie o încălcare flagrantă a principiului consacrat la art.15 alin.(2) din Legea fundamentală. De asemenea, s-a susținut că dispozițiile de lege criticate au semnificația nerecunoașterii de către stat a principiilor prevăzute de lege anterior, care au stat la baza calculării acestor pensii, ceea ce afectează stabilitatea circuitului civil.

Au fost invocate decizii anterioare ale Curții Constituționale care stabileau chiar în acest sens, cum ar fi Decizia nr.375 din 6 iunie 2005, Decizia nr.57 din 26 ianuarie 2006, Decizia nr.120 din 15 februarie 2007.

Dacă prin decizia respectivă Curtea Constituțională recunoaște faptul că pensiile speciale nu sunt un privilegiu, ci sunt instituite de către legiuitor ca regim compensatoriu în considerarea unui anumit statut special al categoriei profesionale respective, având o justificare obiectivă și rațională, în schimb apreciază că pot fi eliminate dacă există o rațiune suficient de puternică spre a duce în final la diminuarea prestațiilor sociale ale statului sub forma pensiei. Această rațiune ar fi reprezentată de „necesitatea reformării sistemului de pensii, reechilibrarea sa, eliminarea inechităților existente în sistem și, nu în ultimul rând, situația de criză economică și financiară cu care se confruntă statul, deci atât bugetul de stat, cât și cel al asigurărilor sociale de stat”.

Curtea susține că singurul drept câștigat privind pensiile îl reprezintă doar prestațiile deja realizate până la intrarea în vigoare a noii reglementări și asupra cărora legiuitorul nu ar putea interveni, iar textele de lege criticate afectează pensiile speciale doar pe viitor, și numai în ceea ce privește cuantumul acestora. Celelalte condiții privind acordarea acestora, respectiv stagiul efectiv de activitate în acea profesie și vârsta eligibilă nu sunt afectate de noile reglementări.

De asemenea, legiuitorul are dreptul exclusiv de a dispune, în funcție de politica socială și fondurile disponibile, asupra acordării drepturilor de asigurări sociale, precum și asupra cuantumului și condițiilor de acordare, iar Legea nr.119/2010 nu se răsfrânge asupra prestațiilor deja obținute anterior intrării sale în vigoare, ceea ce constituie „*facta praeterita*”³.

³ *Considerații privind facta praeterita, facta pedentia și facta futura* în Hotărârea Curții Constituționale nr. 3 din 24 octombrie 2000 privind contestarea înregistrării unei candidaturi pentru funcția de Președinte al României.

În plus, se apreciază că „această măsură nu poate fi considerată ca fiind arbitrară”, se „observă că măsura nu impune o sarcină excesivă asupra destinatarilor ei, ea aplicându-se tuturor pensiilor speciale, nu selectiv, nu prevede diferențieri procentuale pentru diversele categorii cărora i se adresează pentru a nu determina ca una sau alta să suporte mai mult sau mai puțin măsura de reducere a venitului obținut dintr-o atare pensie”, precum și faptul că „legiuitorul este îndrituit să integreze sistemele de pensii speciale în sistemul general”.

Pentru aceste considerente, Curtea a reținut că prevederile art.1 – 5 și art.12 din Legea nr.119/2010 nu contravin dispozițiilor constituționale privind neretroactivitatea legii civile.

Cum arătam mai sus, și alte decizii ale Curții Constituționale, dintre care enumerăm Decizia nr.1285 din 29 septembrie 2011, Decizia nr.1268 din 27 septembrie 2011, Decizia nr.1270 din 27 septembrie 2011, Decizia nr.1283 din 29 septembrie 2011, argumentează de fiecare dată respingerea excepției de neconstituționalitate față de recalcularea actualelor pensii speciale, legal stabilite și calculate în baza unor legi în vigoare la data respectivă.

Față de argumentele respingerii excepției de neconstituționalitate, evidențiem aici doar alte decizii anterioare prin care Curtea Constituțională, în opinia noastră contrar celor susținute în prezent, consacră că data pensionării, anterioară sau ulterioară intrării în vigoare a unei noi reglementări în materie, generează situații juridice diferite care impun și justifică un tratament juridic diferențiat, cele două categorii de pensionari care se stabilesc în funcție de această dată fiind supuse, în consecință, unor regimuri juridice diferite, tocmai pentru a nu se încălca principiul neretroactivității legii.

Astfel, potrivit Deciziei nr.290 din 1 iulie 2004 „legiuitorul este în drept să modifice și să completeze reglementările legale referitoare la condițiile de exercitare a dreptului la pensie ori de câte ori consideră ca situația economică a țării, resursele financiare existente permit sau impun anumite modificări, dar orice reglementare nouă se aplică numai de la data intrării sale în vigoare. O nouă legislație referitoare la pensii nu se aplică în mod automat persoanelor pensionate pe baza legislației anterior în vigoare. O asemenea aplicare ar însemna o extindere a incidenței actului normativ asupra unor situații din trecut, care ar avea efect retroactiv și ar contraveni dispozițiilor art.15 alin.(2) din Constituție.”

În Decizia nr.323/2002, ca și în Decizia nr.27/2002 și nr.198/2002, se susține că „trecerea în rezervă anterior, respectiv ulterior datei intrării în vigoare a unui act normativ generează situații diferite, fapt care justifică reglementarea unor tratamente diferite”, iar „legiuitorul este în drept să reglementeze în mod diferit și în raport cu posibilitățile existente în privința

îndeplinirii măsurilor de protecție socială drepturile ce se acordă unor categorii de cetățeni, bineînțeles fără să aducă atingere drepturilor anterior stabilite”.

În Decizia nr.18/2003, Curtea reține că, „fără a încălca principiul neretroactivității legii, consacrat de art.15 alin.(2) din Constituție, dispozițiile art.13 din Legea nr.164/2001 pot fi aplicate numai cadrelor militare trecute în rezervă sau direct în retragere după data intrării în vigoare a legii”, iar prin Decizia nr.155/2004 că „dacă s-ar fi prevăzut că pensiile stabilite pe baza legislației anterior în vigoare se recalculează în condițiile și conform criteriilor prevăzute de noua reglementare, aceasta ar fi avut caracter retroactiv, contrar prevederilor art.15 alin.(2) din Constituție. Recalcularea și recorelarea pensiilor anterior stabilite se fac ca o măsură de protecție socială, iar nu prin aplicarea retroactivă a legii.”

Printre numeroase alte decizii în același sens, amintim Decizia nr.342/2002, Deciziile nr.31, nr.70, nr.404, nr.414 și nr.476/2003, Decizia nr.255/2004, Deciziile nr.57 și nr.270/2005, Decizia nr.455/2006, Decizia nr.93/2008.

Problema juridică aici analizată nu este, în sine, deloc nouă, ea constituind de multă vreme obiect de analiză și, uneori, controversă pentru știința juridică sub denumirea „conflictul legilor in timp”.

Principiul neretroactivității legii a fost consacrat cu scopul de a asigura o mai riguroasă aplicare a legii, prezentându-se ca o garanție fundamentală a drepturilor constituționale, îndeosebi a libertății și siguranței persoanei. Cu alte cuvinte, potrivit acestui principiu, o lege nouă se poate aplica numai situațiilor ivite după intrarea ei în vigoare, neputându-se aplica faptelor sau actelor juridice petrecute anterior.

Neretroactivitatea legii, ca principiu constituțional, este obligatorie pentru toate ramurile de drept, fără excepție, nu numai pentru acelea care îl prevăd explicit. Astfel, în afara excepției legislației penale sau contravenționale mai favorabile stabilită prin Constituție, nicio altă excepție nu poate aduce limitări acestui principiu constituțional, orice alte prevederi legale contrarii ar trebui considerate neconstituționale.

Concluzionăm cu faptul că, dincolo de considerațiunile mai mult sau mai puțin justificate ale persoanelor interesate, interpretarea oficială și obligatorie a oricărui text de lege este de competența exclusivă a instanțelor judecătorești cărora le revine controlul aplicării dispozițiilor legale, inclusiv sub raportul acțiunii lor în timp.

BIBLIOGRAFIE

- Eliescu Mihail, *Aplicarea legii civile în timp și în spațiu. Conflictele de legi* din Tratat de drept civil. Volumul I. Partea generală de Traian Ionașcu și alți autori, Editura Academiei, București, 1967.
- Muraru Ioan, Constantinescu Mihai, *Ordonanța guvernamentală, doctrină și jurisprudență*, Editura Lumina Lex, București, 2000.
- Vida Ioan, *Manual de logică formală*, Editura Lumina Lex, București, 2000.
- Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.*
- Constituția României.*
- Declarația Universală a Drepturilor Omului.*
- Legea nr.47/1992* privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.
- Legea nr. 80/1995* privind statutul cadrelor militare.
- Legea nr. 571/2003* privind Codul fiscal.
- Legea nr. 24/2000* privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.
- Legea nr.119/2010* privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor.
- Ordonanța Guvernului nr. 47/2007* privind reglementarea unor măsuri financiar-fiscale.
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2008* pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală.
- Ordonanța Guvernului nr. 71/2001* privind organizarea și exercitarea activității de consultanță fiscală, precum și a ordonanței în întregul ei.